

Kultūros kelių kūrimas

Dr. Laimutė Anužienė

Skūnės vietokūros mokymai-dirbtuvės,

2024 m. kovo 23 d.

Turinys

- ▶ Turizmo planavimo ir plėtros svarba;
- ▶ Pagrindinis turizmo planavimo uždavinys;
- ▶ Turizmas ir aplinka;
- ▶ Veiksniai sąlygojantys vietovės turizmo plėtrą;
- ▶ Veiksniai įtakojuantys vietovės turizmo plėtrą;
- ▶ Turizmo nauda;
- ▶ Už turizmo naudą atsakingi;
- ▶ Turizmo planavimo objekto struktūra ;
- ▶ Turizmo planavimas gali turėti reigiamų pasekmių;
- ▶ Išvados

Turizmo planavimo ir plėtros svarba

- ▶ Turizmas plėtojamas dėl įvairių priežasčių. Visų pirma, dėl ekonominės naudos, kuri pasireiškia gerovės ir
- ▶ darbo vietų kūrimu. Tai lemia bendruomenės vystymąsi, meno ir amatų plėtrą, gamtos ir kultūros paveldo objektų
- ▶ išsaugojimą. Turizmo vystymas gali būti susijęs su turizmo infrastruktūros (dviračių, pažintinių pėsčiųjų takų ar
- ▶ vandens turizmo trasų) plėtra, gamtos ir kultūros paveldo objektų (pilių, rūmų, dvaro sodybų) atgaivinimu.

Pagrindinis turizmo planavimo uždavinys

- ▶ Pateikti turizmą kaip vieną iš teritorijos organizavimo bei jos raidos priemonių ir kurio dėka galima spręsti visuomenei iškylančias problemas ir efektyviai panaudoti vietos išteklius.
- ▶ Planavimas nėra tikslas, tikslas - kaip turizmo plėtros dėka bus patenkinti visuomenės lūkesčiai.

Turizmas ir aplinka

- ▶ Mieste ar kaimiškoje vietovėje visada turime tam tikrą aplinką - žemę ir augalus bei gyvūnus, vandens telkinius, kraštovaizdį, mikroklimatą, statinius, kitus objektus. Šioje aplinkoje gyvena, dirba ir kuria vietos gyventojai bei kartais atvykę svečiai;
- ▶ Visa tai kas sudaro gyvenamąją aplinką laiko bėgyje buvo sukurta žmogaus, jo pastangomis ir ši procesas tęsiasi toliau. Nepriklausomai nuo to kaip keitėsi žmonės ir jų gyvenimo sąlygos, visa ši raida rėmėsi išteklių naudojimu – racionali, išmintingu ar nevisai tokiu.

Veiksniai sąlygojantys vietovės turizmo plėtrą

- ▶ Paslaugų infrastruktūra;
- ▶ Turizmo išteklių;
- ▶ Laisvalaikio objektai;
- ▶ Vietovės infrastruktūra;
- ▶ Kelionių organizavimas;
- ▶ Turizmo reklama, informacija.

Veiksniai įtakoiantys vietovės turizmo plėtrą.

- ▶ vietovės turizmo išteklių arba turistinės įžymybės, turinčios turistinės traukos potencialą;
- ▶ laisvalaikio (poilsio) praleidimo objektai - lankytinos vietos ar objektai ir veiklos, kuriomis galima užsiimti laisvalaikio metu arba laisvalaikio galimybės;
- ▶ paslaugų infrastruktūra - apgyvendinimo ir maitinimo objektai;
- ▶ keleivinio transporto infrastruktūra - galimybės atvykti į norimą vietovę bei keliauti "viduje" (kelių, vandens, oro transporto priemonės);
- ▶ vietovės inžinerinė infrastruktūra - vandens, kanalizacijos, elektros, ryšių tinklai, atliekų šalinimas;
- ▶ kelionių organizavimas - kelionių agentūros ir kelionių organizatoriai (operatoriai), gidai;
- ▶ turistinė informacija ir reklama - informacija turistams ką galima pamatyti, kaip rasti turizmo objektus, kuo galima užsiimti (veikti), kur apsistoti ir kaip yra skleidžiam ši informacija.

Norint pabrėžti turizmo planavimo uždavinius arba įvertinti ko gali būti siekiama iš turizmo labai svarbu žinoti šiuos veiksniai

Turizmo nauda

- ▶ Turizmas gali duoti konkrečią ekonominę socialinę nauda žmonėms, jeigu turizmas gali kelti žmonių pragyvenimo lygį ir formuoti saugią ir švarią gyvenamąją aplinką.
- ▶ Todėl turizmo plėtojimą ir aplinkos apsaugą jungia bendras tikslas - kokybė.
- ▶ Tikslų realizavime - veikiančios šalys yra ir veikia kartu: gyventojai, vietinės ir šalies valdžios institucijos

Už turizmo plėtrą atsakingi

- ▶ gyventojai (vietos bendruomenė), teikiantys turistams aptarnavimą, įvairias paslaugas ir produktus, kultūrinius ir socialinius kontaktus;
- ▶ vietinė administracija, atsakinga už tinkamą inžinerinę ir komunalinę infrastruktūrą, informaciją, planavimą, mokymą, lankomus objektus, kultūrinius kontaktus;
- ▶ valstybės institucijos, formuojančios turizmo politiką, teisinį reguliavimą (įstatymai, taisyklės, reglamentai, standartai ar kitos juridinės normos) , planavimą, rėmimą, gamtos ir paveldo apsaugą, mokymą, šalies įvaizdį ir rinkodarą.

Turizmo planavimo objekto struktūra

- ▶ Turizmo rinkos;
- ▶ Turizmo ištekliai;
- ▶ Investicijos;
- ▶ Darbo ištekliai;
- ▶ Turizmo produktai;
- ▶ Nauda.

Turizmo planavimas gali turėti reigiamų pasekmių

Dėl įtakojančios socialinės aplinkos ir, labiausiai, subjektyvių veiksmų - dėl nekompetencijos ar savanaudiškų paskatų, kai:

- ▶ sudaromos sąlygos priimti neteisingus, nenaudingus sprendimus;
- ▶ yra prielaidos arba vyksta neracionalus, neefektyvus išteklių panaudojimas;
- ▶ tenkinami grupiniai arba asmeniniai interesai;
- ▶ nepaisoma ar iškraipoma konkurencinė aplinka;
- ▶ supriešinama visuomenė;
- ▶ sukuriama priedanga korupcijai;
- ▶ pasitelkiama ar operuojama klaidinančia ar tendencinga informacija.

Išvados

- ▶ Galima teigti, kad planuojant turizmo plėtrą konkrečioje vietovėje yra svarbu turėti realų turizmo išteklių ir galimybių įvertinimą, bet ir nustatyti įtakojančius veiksnius su gretimais regionais bei nacionalinių lygmeniu. Tuo pačiu turizmo plėtojimo priemonės ar veiksmai, vykdomi konkrečioje vietovėje, įtakoja turizmą ne tik kaimyniniuose rajonuose, bet atskiro regiono ar šalies.